

Lausunto Taideyliopiston henkilöstösääntöluonnoksesta

Yleistä

Taideyliopiston ylioppilaskunnan (TaiYo) tehtävänä on valvoa opiskelijoiden etua Taideyliopistossa ja erityisesti uuden yliopiston organisoituessa. Toimivan Taideyliopiston ja akatemioiden luomiseksi on tärkeää, että säännöstö luodaan koko yliopistoyhteisöä kuunnellen. Siksi ylioppilaskunta katsoo aiheelliseksi lausua tästä henkilöstösääntöluonnoksesta ja toivoo, että lausunto otetaan huomioon henkilöstösääntöluonnoksen käsittelyssä.

Ylioppilaskunnan hallituksen tarkasteltua henkilöstösääntöluonnosta ja osallistuttua yleisiin keskustelutilaisuuksiin ylioppilaskunta ottaa kantaa erityisesti seuraaviin neljään asiaan:

1. opiskelijoiden edustus on varmistettava opetus- ja tutkimushenkilöstön rekrytoinnissa,
2. kutsumenettely on rajattava sijaisiin ja vieraileviin opettajiin,
3. erityisesti professorit on rajattava määräaikaisiin kausiin,
4. kielitaitovaatimuksista poikkeamista on syytä rajata.

Taideyliopiston ylioppilaskunta esittää muutosesityksensä perusteluineen tärkeysjärjestyksessä alla. Niistä pykälästä, jotka eivät tule mainituksi, ylioppilaskunnalla ei ole huomautettavaa.

Opiskelijoiden edustus rekrytointiryhmissä

19 § Rekrytointiryhmä ja sen tehtävät

”Akatemian dekaani asettaa rekrytointia valmistelemaan rekrytointiryhmän professorin tai muun opetus- ja tutkimushenkilöstön tehtävän täyttämistä varten sekä nimeää ryhmän puheenjohtajan.”

Ylioppilaskunta esittää ylläolevan jatkoksi seuraavaa lisäystä: **”Rekrytointiryhmissä on aina myös opiskelijoiden edustus, jonka nimeää ylioppilaskunta.”**

Ylioppilaskunta vaatii, että rekrytointiryhmien opiskelijaedustus kirjataan henkilöstösääntöön. Opiskelijoiden mahdollisimman laaja edustus yliopiston toimielimissä on yleinen käytäntö koko Suomen yliopistokentällä ja tarpeen mainita myös Taideyliopiston säännöstössä. Opiskelijat eivät ole yliopiston asiakkaita, vaan yliopisto on yhteisö, jonka jäsenenä opiskelijoiden tulee olla laajasti edustettuina myös yliopistoyhteisöä koskevassa päätöksenteossa. Päivittäin opetusta seuraavilta opiskelijoilta löytyy myös asiantuntemusta, jota muilta tahoilta ei löydy, ja opiskelijoiden aktiivinen osallistaminen päätöksentekoon toimii passiivista opiskelijapalautteen keräämistä paremmin tämän asiantuntemuksen esiintuomiseksi. Opiskelijoiden edustus palvelee parhaalla mahdollisella tavalla myös yliopistolakiin kirjatun yliopiston kasvatustehtävän toteutumista (Yliopistolaki 2 §).

Ylioppilaskunnan edustajisto on ylioppilaskunnan toimintasuunnitelmassa linjannut, että TaiYo:n hallitus aloittaa opiskelijaedustajien kouluttamisen luottamustehtäviin vuonna 2014.

Kutsumenettely

18 § Tehtävän avoimeksi ilmoittaminen

”Professorin tehtävä voidaan täyttää kutsusta haettavaksi julistamatta silloin, kun tehtävään voidaan kutsua ansioitunut henkilö tai tehtävään valitaan määrääjäksi. Tehtävään voidaan valita kutsusta vain henkilö, joka kiistatta täyttää kelpoisuusvaatimukset. (Yliopistolaki 33 §)”

Ylioppilaskunta esittää ylläolevan jatkoksi seuraavaa lisäystä, joka rajoittaa lain tarjoaman mahdollisuuden käyttöä: **”Kutsumenettelyä ei käytetä opetus- ja tutkimushenkilöstöä valittaessa, poislukien sijaisuudet sekä muu väliaikainen ja vieraileva henkilöstö, kun heidät valitaan korkeintaan kahden vuoden määrääjäksi.”**

Ylioppilaskunnan kanta on, että kaikki pitkäaikaiset työsuhteet tulee täyttää avointa hakumenettelyä käyttäen. Taideyliopiston ylioppilaskunta ei halua, että Taideyliopisto tekee poikkeuksia tai vähentää avoimuutta ja läpinäkyvyyttä tehtävien täytössä. Kutsumenettelyä ei tule käyttää kuin sijaisuuksissa, muissa äkillisesti täytettävissä tehtävissä ja esimerkiksi vierailevia professoreita ja muuta väliaikaista opetus- ja tutkimushenkilöstöä valittaessa. Tämä takaa laajan hakumahdollisuuden myös rekrytointitoimikunnalle tuntemattomille hakijoille, ja hakuprosessin kautta myös varmistetaan, että valittava on pätevin ja soveltuvin tehtävään. Rekrytointiprosessiin liittyvä kiire ei pitkällä tähtäimellä saa olla perusteena kutsumenettelyn käyttämiselle, eikä se siksi saa myöskään näkyä henkilöstösäännössä.

Ylioppilaskunta kyseenalaistaa ajatuksen, että hyviä ja motivoituneita opettajia saataisiin varmimmin kutsumenettelyllä. Vaikka he saattavat olla tunnettuja ja ansioituneita, se ei takaa opiskelijoiden saaman opetuksen laatua.

Määräaikaisuudet

4. luku Opetus- ja tutkimushenkilöstön rekrytointi

”Taideyliopiston opetus- ja tutkimushenkilöstön työntekijät otetaan työsuhteeseen. Tehtävät, jotka edellyttävät taiteellista uudistumista voidaan täyttää määrääjäksi korkeintaan viideksi vuodeksi kerrallaan. Opetus- ja tutkimushenkilöstö voidaan rekrytoida määrääjäksi enintään kahdelle kaudelle.”

Ylioppilaskunta esittää, että toinen lause muutetaan seuraavaan muotoon: **”Tehtävät, jotka edellyttävät taiteellista uudistumista, voidaan täyttää vain määrääjäksi ja korkeintaan seitsemäksi vuodeksi kerrallaan.”**

Ylioppilaskunta pitää tärkeänä, että opetus- ja tutkimushenkilöstön taiteellisen uudistumisen varmistamiseksi toistaiseksi voimassaolevia työsuhteita ei käytetä. Erityisesti professorikunnalla on erittäin suuri valta opettamansa taiteenalan koulutuksen suuntaan. Ei ole tarkoituksenmukaista antaa yksittäisille tehtävään valittaville henkilöille niin suurta valtaa Suomen taidekenttien ja taideopetuksen tulevaisuuteen, kuin mitä Taideyliopiston professorin toistaiseksi voimassaoleva työsuhde merkitsisi.

Mikäli opetus- ja tutkimushenkilöstöä ei palkata toistaiseksi voimassaoleviin työsuhteisiin, tulee kysymykseen näiden kausien enimmäispituuden pidentäminen. Siinä missä viisi vuotta on lyhyt aika sitoutua, erityisesti kun se on jatkettavissa korkeintaan kymmeneksi vuodeksi, seitsemän vuoden kaudet voisivat olla perusteltuja pyrittäessä pitkäjänteisempään opetuksen kehitykseen.

Ylioppilaskunta pitää tarpeellisena ehdotusta professorien tutkimuksen tai taiteellisen toiminnan jaksujen sisällyttämisestä osaksi Taideyliopiston toimintaa, mutta ei kuitenkaan soveltuvana takaamaan opettajakunnan taiteellista uudistumista pitkällä tähtäimellä. Tällä ei siis voida täyttää taiteellisen uudistumisen vaatimusta.

Kielitaitovaatimuksista poikkeaminen

7 § Yleiset pätevyysvaatimukset

"Rehtori voi poiketa kielitaitovaatimuksista silloin kun professorin tehtävän menestyksellinen hoitaminen sen mahdollistaa. Dekaanin voi poiketa kielitaitovaatimuksista silloin kun muun opetus- ja tutkimushenkilökunnan (pl. professorit) tehtävän menestyksellinen hoitaminen sen mahdollistaa."

Ylioppilaskunta esittää seuraavaa lisäystä ylläolevan momentin kummankin lauseen loppuun: **"...ja kielitaitovaatimuksesta poikkeaminen mahdollistaa muutoin pätevimmän hakijan palkkaamisen."**

Ylioppilaskunta toivoo tätä lisäystä suomen- ja ruotsinkielisten opiskelijoiden aseman turvaamiseksi. Erityisesti on turvattava opiskelijoiden mahdollisuus saada koulutusohjelmassaan opetusta yliopiston virallisella kielellä siten, että opetushenkilöstössä on aloittain myös suomenkielistä henkilöstöä.

Helsingissä 28.1.2014

TAIDEYLIOPISTON YLIOPPILASKUNTA

Mikael Kinanen

puheenjohtaja

Ville Sinnemäki

pääsihteeri